

Energiemanagement Actieplan 2015
Energiemanagement Actieplan 2015

20150109.Energiemanagement Actieplan versie 1.3

Iv-Groep b.v.

Opdrachtgever:
Projectnummer opdrachtgever:
Project: Energiemanagement Actieplan
Betreft: Energiemanagement Actieplan
Referentie: 20140106.Energiemanagement Actieplan versie 1.2

Auteur(s):	F.Valk	Paraaf:
Gecontroleerd:	S. Badi	Paraaf:
Goedgekeurd:	R. van Bodegraven / E. Vegt	Paraaf:
Geautoriseerd:	R. Spits	Paraaf:

Datum: Januari 2015
Revisie: 1.3
Status: Definitief
Aantal pagina's: iii + 19

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Organisatie	4
1.1.1	Iv-Groep	5
1.2	Organisatorische grenzen	6
1.2.1	Laterale analyse	6
2	Beleidsverklaring CO₂-reductie	8
3	Reductiedoelstellingen	9
3.1	Scope 1	9
3.2	Scope 2	10
3.3	Scope 3	10
4	Plan van Aanpak	12
4.1	Maatregelen voor behalen van reductiedoelstelling Scope 1 en Scope 2	12
4.2	Maatregelen voor behalen van reductiedoelstelling Scope 3	14
4.2.1	Maatregelen ketenanalyse Composietbrug	14
4.2.2	Maatregelen ketenanalyse Energieopwekking slibverwerking	15
4.2.3	Maatregelen ten aanzien van CO ₂ -footprints opdrachtgevers	15
4.2.4	Maatregelen duurzaamheid in projecten	15
5	Deelname aan initiatieven	16
5.1	Deelname CO ₂ -prestatieladder SKAO	16
5.2	Green deal Duurzaam GWW	16
5.3	Dutch Green Building Council	17
5.4	Deelname aan Slim Werken Slim Reizen Drechtsteden	17
5.5	CO ₂ -Ivent	18
6	Verantwoordelijkheden en taakstellingen	19
6.1	Algemene beschrijving verantwoordelijkheden	19
6.2	Maatregelen	19
6.3	Initiatieven	20
A	Bijlage: A&C-analyse	21

1 Inleiding

Het nemen van verantwoordelijkheid om de negatieve impact van haar bedrijfsactiviteiten op het milieu te minimaliseren is voor Iv-Groep van groot belang. Dit voert Iv-Groep door in haar beleid. Het reduceren van CO₂-emissies is hiervan een belangrijk onderdeel. Wij willen invulling geven aan onze verantwoordelijkheid op dit gebied aan de hand van de richtlijnen die de CO₂-prestatieladder hiervoor biedt.

De CO₂-prestatieladder is een instrument om bedrijven die deelnemen aan aanbestedingen te stimuleren tot CO₂-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij de uitvoering van projecten. Het gaat daarbij met name om energiebesparing, het efficiënt gebruik maken van materialen en het gebruik van duurzame energie. In eerste instantie is dit instrument door ProRail ontwikkeld en sinds 2009 gebruikt voor aanbestedingen in de spoorsector. Maar al snel bleek dat ook andere aanbesteders en andere sectoren in het bedrijfsleven de mogelijkheden van de ladder zagen.

Dit Energiemanagement Actieplan, conform de ISO 50001-norm, heeft tot doel alle beleidsmaatregelen op het gebied van CO₂-reductie te beschrijven en inzichtelijk te maken op welke manier Iv-Groep invulling geeft aan de eisen van de CO₂-prestatieladder, beschreven in het Handboek CO₂-Prestatieladder 2.2 (hierna te noemen 'het Handboek').

In het Energiemanagement Actieplan wordt verwezen naar de volgende documenten die als een toevoeging moeten worden beschouwd op dit plan:

- Kwaliteitsmanagementplan CO₂-reductie;
- Energie audit verslag;
- Emissie-inventarisatie CO₂ (halfjaarlijkse rapportage);
- Communicatieplan.

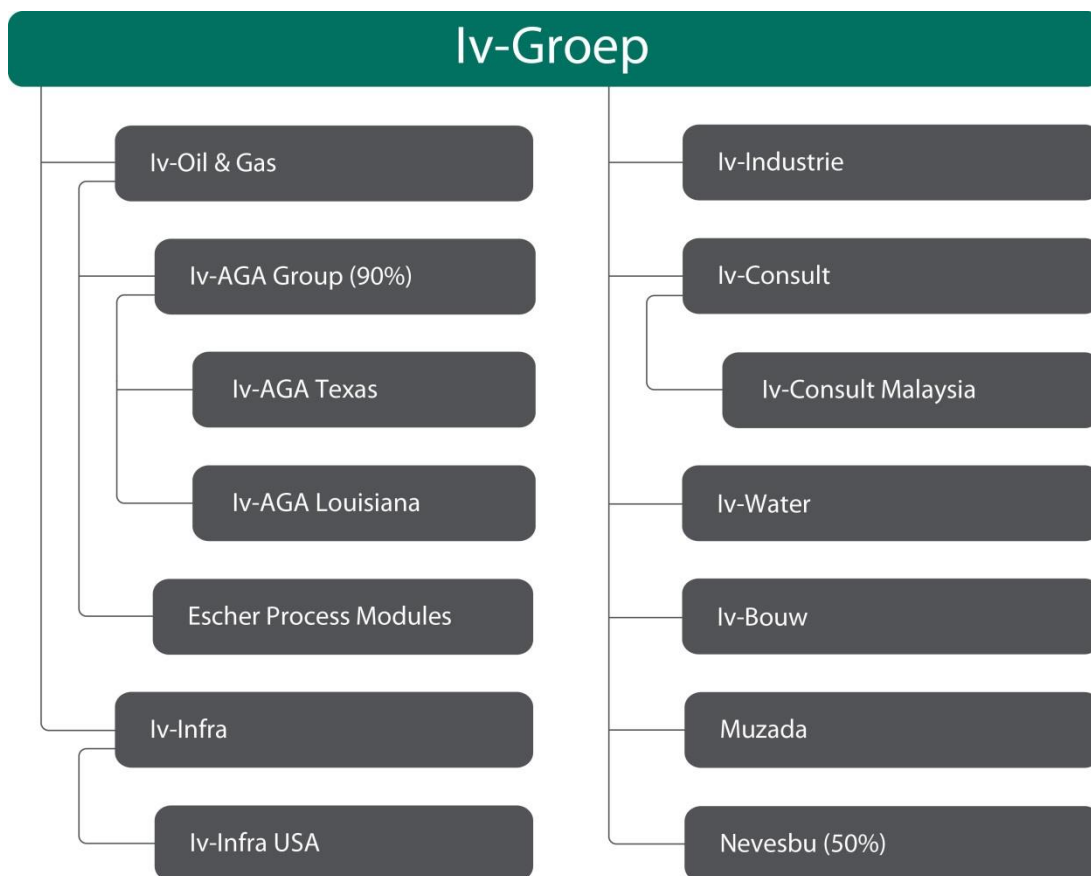
1.1 Organisatie

Iv-Groep is de voortzetting van het Ingenieurs- en Architectenbureau H. Veth b.v., dat in 1949 is opgericht. De divisies van de groep hebben een marktgerichte structuur, waarbij de naam van het ingenieursbureau veelal direct gerelateerd is aan de markt waarin wordt geopereerd. Iv-Groep is actief binnen de volgende markten:

- Gebouwen & Installaties;
- Speciale constructies & Equipment;
- Industrie;
- Infrastructuur & Havens;
- Maritiem;
- Olie & Gas;
- Water.

In onderstaand organogram staat de huidige structuur aangegeven.

1.1.1 Iv-Groep

Iv-Groep is de holding waarin alle belangen van de ondernemingen worden geconsolideerd. Deze besloten vennootschap staat onder leiding van de centrale directie en alle stafafdelingen zijn hier ondergebracht:

- HRM;
- Financiën & Control;
- Marketing & Communicatie;
- Kwaliteitsmanagement;
- Veiligheid, Gezondheid & Milieu (VGM);
- ICT;
- Directiesecretariaat.

Tevens vervult Iv-Groep bij haar werkmaatschappijen de functie van directeur. Iv-Groep is gevestigd in Papendrecht.

1.2 Organisatorische grenzen

Voor het bepalen van de organisatorische grenzen ten behoeve van certificering op de CO₂-prestatieladder, is een laterale analyse uitgevoerd op de aanbieders van Iv-Infra, Iv-Water en Iv-Bouw. Dit is gebeurd op basis van de methode die beschreven staat in bijlage B van het Handboek.

1.2.1 Laterale analyse

Iv-Groep wil de volgende werkmaatschappijen gecertificeerd hebben: Iv-Infra, Iv-Bouw, Iv-Water en Iv-Groep (Staf). Van deze drie werkmaatschappijen zijn de inkooplijsten van het gehele jaar 2014 opgesteld. De laterale analyse is uitgevoerd totdat alleen A-aanbieders overbleven. Voor de werkmaatschappijen zijn de volgende A&C-aanbieders hier uit gekomen: zie tabel 6.3 t/m 6.7 in Bijlage A.

De lijsten met A&C-aanbieders zijn samengevoegd in tabel 6.6 in Bijlage A. Hierin staat beschreven welke A&C-aanbieders officieel binnen de organisatorische grenzen getrokken dienen te worden en voor welk percentage van de inkoopomzet van Iv-Bouw, Iv-Infra en Iv-Water zij verantwoordelijk zijn.

Bepaling grenzen

Volgens de laterale methode voor het bepalen van de organisatorische grenzen dienen alle A&C-aanbieders uit tabel 6.6 toegevoegd te worden aan de organisatorische grenzen. Dit wordt echter niet ondersteund door deze A&C-aanbieders: Iv-Industrie en Iv-Consult. De directieleden van Iv-Bouw, Iv-Infra en Iv-Water hebben te weinig operationele zeggenschap over deze werkmaatschappijen om dit te forceren.

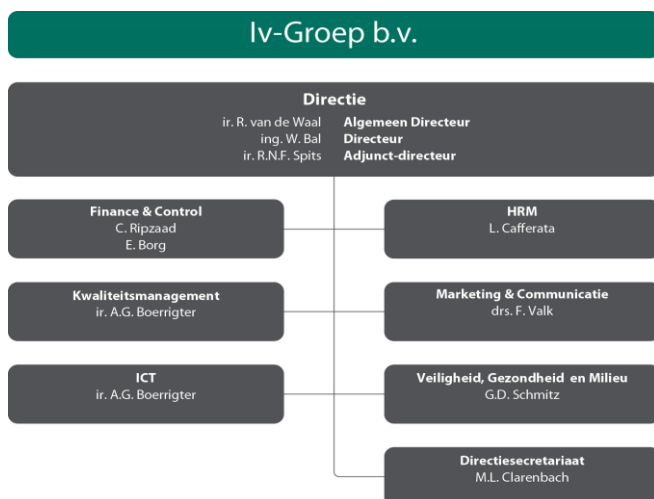
Iv-Consult betreft een werkmaatschappij van Iv-Groep die veelal werkt voor grote buitenlandse opdrachtgevers. Bovendien is deze divisie veelal werkzaam in de olie- en gasindustrie. Deze factoren betekenen dat het niet mogelijk is deze werkmaatschappij mee te nemen binnen de organisatorische grenzen van de ladder. Iv-Infra, Iv-Bouw en Iv-Water hebben geen directe zeggenschap in deze werkmaatschappij. Het relatieve grote aandeel in de omzet van Iv-Consult hangt samen met één groot project; de Sluisdeuren voor het vernieuwde Panamakanaal. Dit is goed te zien in tabel 6.7 in bijlage A.

Het inkoopdeel bij *Iv-Industrie* heeft met name betrekking op inkoop door Iv-Bouw. Iv-Industrie werkt met name voor de voedingsmiddelen-, farmaceutische en chemische industrie. Binnen deze industrie wordt de CO₂-Prestatieladder nog niet gedragen en het is dan ook niet mogelijk draagvlak te creëren bij de directie van Iv-Industrie om volledig te voldoen aan alle eisen. Bovendien is het grote inkoopdeel ontstaan vanuit het verleden en zal in de toekomst nagenoeg verdwijnen. Iv-Bouw is namelijk ontstaan uit Iv-Industrie. De inkoop heeft dan ook betrekking op enkele projecten uit het verleden.

Jaarlijks betalen Iv-Infra, Iv-Bouw en Iv-Water een managementfee aan Iv-Groep voor ingekochte stafdiensten, als HRM, Finance & Control, ICT et cetera. Iv-Groep is het moederbedrijf van de

holdingmaatschappij waarin alle stafdiensten zijn opgenomen. Onderstaande figuur geeft de organisatie van Iv-Groep weer.

Omdat het insluiten van de gehele Iv-Groep wegens bovenstaande redenen niet te realiseren is, is ervoor gekozen om Iv-Groep Staf (dus zonder alle onderliggende dochterondernemingen) mee te nemen binnen de organisatorische grenzen.

De emissie-inventaris wordt halfjaarlijks zowel van de gehele groep als van het cluster (Iv-Infra, Iv-Bouw, Iv-Water en Iv-Groep Staf) vastgesteld. Daarnaast is het Energiemanagement Actieplan bepaald voor de gehele Iv-Groep, en niet enkel de hiervoor genoemde divisies binnen de grenzen. Ook wordt er op het totale groepsniveau gecommuniceerd over de CO₂-footprint, het beleid, de voortgang op de doelstellingen en de bijbehorende maatregelen. Dat betekent dat het CO₂-managementsysteem van Iv-Groep voor het grootste deel aan de eisen van de CO₂-Prestatieladder niveau 3 voldoet. Echter, enkel Iv-Groep Staf wordt ingesloten binnen de organisatorische grenzen. Iv-Bouw, Iv-Infra en Iv-Water komen veel in aanraking met opdrachtgevers op de Nederlandse markt die de CO₂-prestatieladder gebruiken in aanbestedingen. De overige werkmaatschappijen werken voor een groot deel in het (verre) buitenland. Daarmee is de kans op medewerking van opdrachtgevers een stuk kleiner. Iv-Groep Staf betreft enkel stafdiensten en voert geen projecten uit in de markt. Concluderend vallen de werkmaatschappijen Iv-Bouw, Iv-Infra, Iv-Water en Iv-Groep Staf binnen de organisatorische grenzen ten behoeve van de CO₂-prestatieladder. Zo is de organisatorische grens maakbaar en treedt er geen blokkering op om de betreffende werkmaatschappijen te certificeren. Dit met inachtneming van het CO₂-beleid, het Energiemanagement Actieplan en Kwaliteitsmanagementplan en het communicatiesysteem dat voor de gehele Iv-Groep actief en actueel is.

Op basis van de CO₂-emissie-inventarisatie voor wat betreft Scope 1 en 2 kan het cluster Iv-Infra, Iv-Bouw, Iv-Water en Iv-Groep Staf worden geclassificeerd als middelgroot bedrijf overeenkomstig bijlage A van het Handboek. Totale CO₂-uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt niet meer dan 2.500 ton per jaar; in 2013 1264,6 ton per jaar.

2 Beleidsverklaring CO₂-reductie

Verantwoordelijkheid nemen om de negatieve impact van haar bedrijfsactiviteiten op het milieu te minimaliseren is voor Iv-Groep van cruciaal belang. Dit voert Iv-Groep door in haar beleid. Het reduceren van CO₂-emissies is hiervan een belangrijk onderdeel. Wij willen invulling geven aan onze verantwoordelijkheid op dit gebied aan de hand van de richtlijnen die de CO₂-prestatieladder hiervoor biedt.

Niet alleen onze eigen CO₂-emissie heeft onze aandacht. Iv-Groep gaat daarin nog een stap verder en probeert daar waar mogelijk ook in haar projecten de CO₂-emissie te reduceren.

Wij als directie zullen ervoor zorgen de ruimte en middelen te verschaffen om deze ambities te kunnen realiseren. Wij zullen erop toezien dat alle medewerkers daadwerkelijk bijdragen de gestelde doelstelling te kunnen bereiken.

Het is een verantwoordelijkheid van ons allen om bewuste keuzen te maken om CO₂-emissie waar mogelijk te beperken.

ir. R.N.F. Spits
Iv-Groep b.v.
Adjunct-directeur

ir. E. Vegt
Iv-Bouw b.v., Iv-Water b.v.
Directeur

ing. R.A. van Bodegraven
Iv-Infra b.v.
Directeur

3 Reductiedoelstellingen

De meest materiële emissies zoals bepaald in het Energie Audit verslag zijn gebruikt om de reductiedoelstellingen vorm te geven. Om in de dagelijkse praktijk ook tot reducties te komen hebben de reductiedoelstellingen ook betrekking op de projecten, scope 3.

Voor Scope 1, 2 & 3 zijn aparte reductiedoelstellingen opgesteld. Het Plan van Aanpak in het volgende hoofdstuk beschrijft welke maatregelen er getroffen worden om deze reductiedoelstellingen te behalen binnen de organisatie en binnen de projecten.

In onderstaande tabel staan de reductiedoelstellingen weergegeven.

Scope	CO ₂ -emissie 2013 (in tonnen CO ₂)	# FTE	CO ₂ -emissie per FTE 2013	Reductiedoelstelling 2015 (reductie t.o.v. 2012, ton per FTE)
Scope 1 Gas	379,7	973	0,39 ton/FTE	15%
Scope 1 Zakelijke autoreizen	1949,4	973	2,00 ton/FTE	2,8%
Scope 2 Zakelijk reizen met privéauto's	161	973	0,17 ton/FTE	0%
Scope 2 Vlieguren	728,3	973	0,75 ton/FTE	2%
Scope 2 Elektra	704,8	973	0,72 ton/FTE	10%
Scope 2 Warmtelevering	11,7	973	0,01 ton/FTE	0%
Totaal Scope 1 & 2	3935	973	4,04 ton/FTE	5%

Tabel 3.1: Reductiedoelstellingen 2015

Iv-Groep heeft als doelstelling om haar CO₂-emissies (Scope 1 & 2) in 2015 ten opzichte van 2012 met **5%** per fte te verminderen (2012: 4,56 ton/FTE > min 5% > 4,332 ton/FTE).

3.1 Scope 1

Scope 1 of directe emissies zijn emissies door de eigen organisatie, zoals emissies door eigen gasgebruik en emissies door het eigen wagenpark. Deze reductiedoelstelling heeft betrekking op de volgende meest materiële emissies:

- brandstof voor verwarming van kantoren (gas en stadsverwarming);
- brandstof voor dienstreizen per auto (totaal verbruik benzine, diesel, LPG door eigen wagenpark).

3.2 Scope 2

Scope 2 of indirecte emissies zijn emissies die ontstaan door de opwekking van elektriciteit die de organisatie gebruikt, zoals emissies door centrales die elektriciteit leveren. SKAO rekent 'Business Travel' tot Scope 2. Deze reductiedoelstelling heeft betrekking op de volgende meest materiële emissies:

- elektra voor kantoren;
- zakelijke vliegreizen;
- warmtelevering;
- inzet van privéauto's voor dienstreizen.

3.3 Scope 3

Scope 3 emissies of overige indirecte emissies zijn een gevolg van de activiteiten van het bedrijf, maar komen voort uit bronnen die geen eigendom van het bedrijf zijn noch beheerd worden door het bedrijf.

In Scope 3 zal Iv-Groep op basis van de twee ketenanalyses en de bij de opdrachtgevers opgevraagde project CO₂-footprints een aantal reductiedoelstellingen vaststellen.

1. Ketenanalyse Composietbrug

Iv-Groep wil in haar werkzaamheden de opdrachtgever zoveel mogelijk informeren en adviseren over en ondersteunen bij het behalen van CO₂-emissiereductie in opdrachten. Hiervoor heeft Iv-Groep de doelstelling om in 2015 bij 25% van alle brugontwerpen de opdrachtgever te adviseren over de mogelijkheden voor CO₂-emissiereductie. Iv-Groep streeft ernaar om in de komende drie jaar dit uit breiden naar 50% van alle brugontwerpen.

2. Ketenanalyse Energieopwekking slibverwerking

Iv-Groep beoogt 5% CO₂ te reduceren in alle ontworpen slibverwerkingsinstallaties door middel van het toepassen van slibvergisting en slibverbranding ten opzichte van een basisvariant met enkel slibverbranding.

3. Iv-Groep vraagt CO₂-footprints op bij haar opdrachtgevers voor projecten in de volgende sectoren:

- Utiliteitsbouw;
- Vuil water;
- Waterbouw;
- Wegen;
- Woningbouw;
- Bruggen.

Vervolgens wordt advies gegeven aan de opdrachtgever over mogelijkheden in CO₂-reductie op het project, het vervolg van het project of soortgelijke projecten.

4. Iv-Groep integreert duurzaamheid waar mogelijk in projecten. Iv-Groep wil in 2015 in 7% van alle projecten van de divisies Iv-Infra, Iv-Water en Iv-Bouw duurzame adviezen geven, die leiden tot energie- of CO₂-reductie.

4 Plan van Aanpak

Dit plan van aanpak beschrijft de maatregelen die in 2015 getroffen worden om de reductiedoelstellingen te behalen. Na zorgvuldige analyse van de longlist met maatregelen onze CO₂-uitstoot en energieverbruik te verminderen, zijn we gekomen tot de volgende maatregelen voor 2015:

4.1 Maatregelen voor behalen van reductiedoelstelling Scope 1 en Scope 2

1. Invoering bewust rijgedrag

Betrekking op Scope 1

Bestuurders van leaseauto's worden bewust gemaakt van het rijgedrag. Het rijgedrag van de bestuurder wordt geanalyseerd en er wordt individueel advies gegeven hoe men zuiniger kan rijden.

Effect Maatregel 1:

Er is een schatting gemaakt. Bij een driejarig traject kan circa 8,5% reductie op brandstofverbruik worden behaald (www.e-driver.nl/resultaten).

2. Stimuleren CO₂-zuinige leaseauto's

Betrekking op Scope 1

Effect Maatregel 2:

Het moet niet enkel blijven bij het verplichten van aanschaf auto label A of B, Iv-Groep gaat leaserijders stimuleren tot de keuze voor een CO₂-vriendelijke auto. Het effect daarvan is moeilijk te schatten. In 2015 worden in dit kader in ieder geval enkele acties benoemd.

3. Verdere doorvoering van video-conferencing binnen het gehele bedrijf

Betrekking op Scope 1 en 2

Hiermee wordt de uitstoot van CO₂ door auto's teruggedrongen en het aantal vliegreizen.

Effect Maatregel 3:

Een schatting met betrekking tot deze maatregel is niet zorgvuldig te maken. In 2015 wordt er gekeken naar mogelijkheden om de trends van het gebruik van video-conferencing meetbaar te maken.

4. Inkoop groene stroom

Betrekking op Scope 2

Iv-Groep wil een deel van haar stroom vergroenen. Het is altijd de ambitie van Iv-Groep om groene stroom te hebben. Voor het pand van Iv-Infra in Nieuwegein zal per 2015 groene stroom worden ingekocht.

Effect Maatregel 4:

Iv-Groep koopt in 2015 51.769 kWh (bij gelijkblijvend verbruik) extra groene stroom in ten opzichte van 2014. Conversiefactoren volgens SKAO:

- Grijze stroom heeft een CO₂-uitstoot van 455 gram CO₂ per kWh
- Groene stroom (gecertificeerde SKM-windenergie) heeft een CO₂-uitstoot van 15 gram CO₂ per kWh
- CO₂-uitstoot van 51.769 kWh
 - 51.769 kWh groene stroom: $51.769 * 15 = 776.535$ gram CO₂ -> 0,78 ton CO₂-emissie
 - 51.769 kWh grijze stroom:: $51.769 * 455 = 23.554.895$ gram CO₂ -
> 23,55 ton CO₂-emissie
- Reductie CO₂-emissie
 - $23,55 - 0,78 = 22,77$ ton CO₂
- Reductie t.o.v. CO₂-emissie in 2013 (3.935 ton CO₂)
 - $22,77 / 3.935 = 0,6\%$ reductie

5. Vervangen verlichting kantoor Alblasserdam

Betrekking op Scope 2

Effect Maatregel 5:

Besparing elektriciteitsgebruik van 12 W/m² (TL) naar 8 W/m² (HF)

Huidig elektriciteitsgebruik TL-verlichting: 30,0 kWh/a per m²

Elektriciteitsgebruik HF-verlichting: 19,5 kWh/a per m²

Kantoorgebied met TL-verlichting: 1.460,0 m²

Resultaat besparing van TL naar HF: 15.330,4 kWh/a per m²

6. Elektraverbruik apparatuur daluren omlaag

Betrekking op Scope 2

Effect Maatregel 6:

Stel effect uitschakelen apparatuur in daluren is: 50%

Alblasserdam

Huidig elektriciteitsgebruik apparatuur daluren: 70.000,0 kWh/a

Besparing met uitschakelen apparatuur is dan: 32.500,0 kWh/a

Arnhem

Huidig elektriciteitsgebruik apparatuur daluren: 65.100,0 kWh/a

Besparing met uitschakelen apparatuur is dan: 32.550,0 kWh/a

Haarlem

Huidig elektriciteitsgebruik apparatuur daluren: 73.300,0 kWh/a

Besparing met uitschakelen apparatuur is dan: 36.650,0 kWh/a

Papendrecht

Huidig elektriciteitsgebruik apparatuur daluren: 389.000,0 kWh/a

Besparing met uitschakelen apparatuur is dan: 194.500,0 kWh/a

7. Stimuleren carpoolen

Effect Maatregel 7: Dit heeft voornamelijk invloed op woon-werkverkeer. Woon-werkverkeer is geen onderdeel van de CO₂-footprint en daarom is het effect van deze maatregel op de footprint ongeveer 0%.

8. Scheiden van afvalstromen

Effect Maatregel 8: Deze maatregel heeft geen invloed op de CO₂-footprint, dus het effect is 0%.

9. Overwegen deelname Corporate Biofuel Programma van KLM

Betrekking op Scope 2

Effect Maatregel 9: Aangezien deelname overwogen zal worden is het op dit moment lastig te zeggen wat deze maatregel op zal leveren in 2015. KLM heeft als doelstelling om in 2015 1% van alle vluchten op duurzame biobrandstof uit te voeren.

4.2 Maatregelen voor behalen van reductiedoelstelling Scope 3

De maatregelen met betrekking tot Scope 3 hebben betrekking op de twee uitgevoerde ketenanalyses, de opgevraagde project footprints bij opdrachtgevers en toepassing van duurzaamheid in projecten. De specifieke maatregelen ten behoeve van reductie van Scope 3 emissies vanuit de ketenanalyses zijn beschreven in de twee ketenanalyses en de memo reductiemogelijkheden in projecten voor opdrachtgevers beschrijft de specifieke maatregelen op dat gebied. Daarnaast past Iv-Groep een aantal maatregelen toe om tot energie- en CO₂-reductie te komen in al haar projecten.

4.2.1 Maatregelen ketenanalyse Composietbrug

Afhankelijk van het verzoek en/of besluit van onze opdrachtgever zullen we ons advies uitbreiden met aanvullende mogelijkheden om tot vermindering van de hoeveelheid CO₂ binnen het integrale bouwproces te komen. Iv-Groep streeft ernaar om, vanuit een maatschappelijk verantwoord, duurzaamheid als criterium binnen het ontwerpproces mee te nemen.

Iv-Groep wil in haar werkzaamheden de opdrachtgever zoveel mogelijk informeren en adviseren over en ondersteunen bij het behalen van CO₂-emissiereductie in opdrachten.

Hiervoor heeft Iv-Groep de doelstelling om in 2015 bij 25% van alle brugontwerpen de opdrachtgever te adviseren over de mogelijkheden voor CO₂-emissiereductie. Iv-Groep streeft ernaar om in de komende drie jaar dit uit te breiden naar 50% van alle brugontwerpen.

Reductiekansen en -mogelijkheden moeten hoofdzakelijk gevonden worden in:

- Het reduceren van de CO₂-uitstoot bij winning van grondstoffen en productie van halffabricaten en bouwmaterialen.
- Het verminderen van het materiaalgebruik.
- Gebruik van slijtage ongevoelige bouwmaterialen (minimale vervanging van bouwmaterialen) .

4.2.2 *Maatregelen ketenanalyse Energieopwekking slibverwerking*

Iv-Groep beoogt 5% CO₂ te reduceren in alle ontworpen slibverwerkingsinstallaties door middel van het toepassen van slibvergisting en slibverbranding ten opzichte van een basisvariant met enkel slibverbranding door:

- de opdrachtgever te adviseren om te kiezen voor slibvergisting gevolgd door slibverbranding in plaats van enkel slibverbranding;
- de opdrachtgever te adviseren bij de keuze van de meest optimale locatie voor slibvergisting en slibverbranding;
- in situaties waar geen ruimte is om bovenstaande keuze te adviseren, omdat de opdrachtgever geen vergistingsinstallatie wenst, te adviseren over de optimalisering van het verbrandingsproces door:
 - optimaal hergebruik van geproduceerde energie;
 - minimale afname van energie;
- in situaties waar voor slibvergisting gekozen wordt onverminderd aandacht te geven aan optimaal hergebruik en minimale afname van energie.

4.2.3 *Maatregelen ten aanzien van CO₂-footprints opdrachtgevers*

De maatregelen met betrekking tot de projectgerelateerde CO₂-uitstoot, bekeken vanuit de opgevraagde CO₂-footprints bij opdrachtgevers, is beschreven in 'Voortgangsrapportage Scope 3'.

4.2.4 *Maatregelen duurzaamheid in projecten*

- Intern communiceren over mogelijkheden reductie in projecten
- CO₂-Ivent: extern en intern evenement over duurzame toepassingen in projecten
- Verspreiding kennisbundel 'duurzame projecten' 2 x per jaar
- Items over duurzaamheid in projecten communiceren via Iview en Ivormatie
- Het duurzaamheidsontbijt

5 Deelname aan initiatieven

In het Energie Audit verslag is een overzicht gegeven van de huidige initiatieven binnen de sector op het gebied van energie- en CO₂-reductie. Gekozen is om deel te nemen aan de volgende initiatieven:

5.1 Deelname CO₂-prestatieladder SKAO

De CO₂-prestatieladder is een instrument dat bedrijven helpt bij het reduceren van CO₂. Opdrachtgevers die de ladder inzetten bij aanbestedingen belonen bedrijven die CO₂-reductie serieus nemen met fictieve korting op de inschrijfprijs. Dit Energiemanagement Actieplan is onderdeel van de eisen van de ladder.

In eerste instantie is dit instrument door ProRail ontwikkeld en sinds 2009 gebruikt voor aanbestedingen in de spoorsector. Maar al snel bleek dat ook andere aanbesteders en andere sectoren in het bedrijfsleven de mogelijkheden van de ladder zagen.

Iv-Groep beoogt in 2015 met een deel van haar bedrijf het certificatie-niveau vijf van de CO₂-prestatieladder te behouden.

5.2 Green deal Duurzaam GWW

Duurzaam GWW is een samenwerkingsverband van overheidsopdrachtgevers, kennisinstituten en brancheorganisaties dat gericht is op het verduurzamen van de spoor-, grond-, weg- en waterbouw. De volgende partijen zijn aangesloten: Rijkswaterstaat, ProRail, de Dienst Vastgoed Defensie van het ministerie van Defensie, het Dienst Landelijk Gebied van het ministerie van Economische Zaken, de Directie Duurzaamheid van het ministerie I&M, de Unie van Waterschappen, het InterProvinciaal Overleg, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, Bouwend Nederland, NL Ingenieurs, CROW, MKB-infra en Agentschap NL.

Iv-Groep heeft een bijdrage geleverd aan de "Aanpak Duurzaam GWW". De Aanpak Duurzaam GWW is een praktische werkwijze om duurzaamheid in GWW- projecten concreet te maken. De kern van de Aanpak is het meewegen van duurzaamheidsaspecten vanaf een vroege planfase, met een focus op de hele levenscyclus van de aan te leggen infrastructuur of object(en). Zodat in elk project een goede afweging wordt gemaakt tussen People, Planet en Profit. Momenteel is Iv-Groep betrokken bij de implementatie en verdere ontwikkeling van de Aanpak.

Op 10 juni 2013 werd de Green Deal Duurzaam GWW ondertekend. Via deze Green Deal spreken de betrokken partijen af om vanaf nu de Aanpak Duurzaam GWW en het bijbehorende instrumentarium te implementeren in projecten. NL Ingenieurs heeft de Green Deal ondertekend namens de branche. Iv-Groep is passief en actief betrokken bij het expertnetwerk Duurzaam GWW, getrokken door NLingenieurs en bedoeld om implementatie van de Aanpak binnen de branche vorm te gaan geven. Bij het expertnetwerk Duurzaam GWW zijn verschillende advies- en ingenieursbureaus aangesloten.

5.3 Dutch Green Building Council

Iv-Groep is participant van de Dutch Green Building Council. De Dutch Green Building Council (DGBC) is dé Nederlandse netwerkorganisatie op het gebied van duurzaam bouwen en vastgoed en telt meer dan 360 participanten, die allen hun duurzame kennis willen delen om er samen voordeel uit te halen. Om duurzaam bouwen en beheren sneller op grote schaal tot gemeengoed te maken, heeft DGBC een Policy Taskforce en diverse marktgroepen opgericht. Die denken elk van uit hun eigen vakgebied na over duurzaamheid. Ook organiseren zij de Dutch Green Building Week. Een landelijk evenement, waaraan een groot aantal participanten bijdraagt met excursies, lezingen, workshops, congressen en meer; alles op het gebied van het verduurzamen van de bebouwde omgeving. Ook Iv-Groep neemt hieraan deel. De DGBC is tevens bekend vanwege haar implementatie van één nationaal geaccepteerd beoordelingssysteem voor duurzaam bouwen: BREEAM-NL. BREEAM is het instrument om de duurzaamheid van nieuw en bestaand vastgoed meetbaar en bespreekbaar te maken. BREEAM let op materiaalgebruik en energieverbruik én op de leefbaarheid van het gebouw en de omgeving. Iv-Groep haar eigen BREEAM-expert. Met deelname aan de DGBC wil Iv-Groep haar kennis op het gebied van duurzaamheid in projecten verbreden en delen. Wij zijn actief betrokken bij dit initiatief: betrokken bij opzet BREEAM-infra, deelname Dutch Green Building Week en deelname aan diverse bijeenkomsten.

5.4 Deelname aan Slim Werken Slim Reizen Drechtsteden

Het initiatief Drechtsteden Bereikbaar, Zakelijk Slim Mobiel is overgegaan naar het initiatief Slim Werken Slim Reizen Drechtsteden (SWSR). De initiatief nemende partijen van het initiatief Drechtsteden Bereikbaar, Zakelijk Slim Mobiel waren Werkgevers Drechtsteden, VCC Zuid-Holland, Kamer van Koophandel Rotterdam en de regio Drechtsteden en deelde de ambitie om zowel de bereikbaarheid van de regio te verbeteren als het duurzame karakter te verstevigen. De initiatief nemende partijen willen hiermee bijdragen aan de ambitie van de Taskforce Mobiliteitsmanagement. De doelstelling is te komen tot een reductie van ten minste 5% in de spits van het autoverkeer. Iv-Groep tekende in 2010 het convenant waarbij zij zich committeerde aan het plan van Zakelijk Slim Mobiel. Het doel van Zakelijk Slim Mobiel is om een concreet pakket aan maatregelen, zoals afgesproken in het convenant (3 februari 2010), waarmee het aantal autokilometers en de milieubelastende uitstoot in de spits gereduceerd wordt, uit te voeren. Dit pakket maatregelen was het voorstel van Zakelijk Slim Mobiel, De Drechtsteden, aan de TFMM, nu Platform Slim Werken Slim Reizen. De partijen hebben de intentie uitgesproken te komen tot een kleine slagvaardige organisatie die in de Drechtsteden in eendrachtige samenwerking met mobiliteitsmanagement aan de slag kan. De initiatiefnemende partijen willen hiermee bijdragen aan de ambitie van Platform SWSR. Het geven van een (forse) impuls aan mobiliteitsmanagement in de regio Drechtsteden biedt de volgende voordelen:

- Een duidelijk bijdrage aan een beter bereikbare én duurzame regio Drechtsteden. Circa 5% tot 10% minder verkeer kan het verschil uitmaken tussen stilstaan of doorrijden. Dit heeft ook als voordeel dat dit leidt tot een vermindering van de verkeersoverlast tijdens de uitvoer van belangrijke infrastructurele projecten.
- Een kans om het gebruik van de verbeterde openbaar vervoer-voorzieningen te bevorderen.

- Meer mobiliteitsmanagementmaatregelen betekenen ook een verminderde uitstoot van schadelijke stoffen als stikstofdioxide en fijnstof en leveren daarmee een bijdrage aan een duurzaam woon- en leefklimaat.

Naast de directe doelstelling op het gebied van bereikbaarheid en leefbaarheid hebben de stakeholders als belangrijkste doelstelling een zo'n groot mogelijk aantal werkgevers te betrekken en zorg te dragen voor uitvoering van de gemaakte afspraken, inclusief monitoring. Diverse werkgevers hebben aangegeven met name aan de slag te willen gaan met Duurzame Mobiliteit. In het verlengde hiervan wordt nu gewerkt aan enkele community's, om werkgevers (met vergelijkbare vragen/focus) bij elkaar te brengen en van/met elkaar te leren. Begin 2014 zijn de eerste community's van start. Dit betreft de community's 'Fietsstimulering', 'Duurzame Mobiliteit' en 'Parkeren'. Iv-Groep heeft zich aangesloten aan deze community's.

Begin 2014 is een mobiliteitsplan gemaakt door Drechtsteden Bereikbaar om te bekijken welke maatregelen Iv-Groep nog zou kunnen nemen om gebruik van auto's te reduceren en daarmee ook de CO₂-emissie. Slim werken slim reizen bekijkt met Iv-Groep of de volgende projecten haalbaar zijn: stimuleren van (elektrische) fietsen, stimuleren openbaar vervoer, het nieuwe werken, parkeren, duurzame mobiliteit, kostenbesparing en samen reizen.

In 2015 zal Iv-Groep heroverwegen om aan dit initiatief te blijven deelnemen. Reden hiervoor is dat er weinig continuïteit zit in de output en ook de organisatie van het initiatief.

5.5 CO₂-Ivent

In 2015 wordt de eerste platformbijeenkomst georganiseerd; CO₂-Ivent.

Het doel van het platform is het verder uitbouwen van de kennis op het gebied van duurzaamheid toegepast in onze projecten. Externe partijen worden uitgenodigd om een voordracht te houden over hoe zij duurzame technologieën toepassen in hun bedrijfsvoering en projecten.

6 Verantwoordelijkheden en taakstellingen

Het uitvoeren van het boven genoemde Plan van Aanpak wordt uitgevoerd door de Stuurgroep Duurzaamheid en de Werkgroep Duurzaamheid. De Stuurgroep heeft, naast de portefeuille duurzaam ondernemen, de portefeuille CO₂-management (inclusief doelstellingen, reductie en adviezen) onder haar hoede. Dit is formeel vastgelegd in de reguliere verslagen van de Stuurgroep Duurzaam Ondernemen. De Stuurgroep bestaat uit de adjunct-directeur van Iv-Groep, de directeur van Iv-Infra, de directeur van Iv-Bouw en Iv-Water, hoofd Marketing & Communicatie van Iv-Groep, coördinator Duurzaamheid. De aanwezigheid van de adjunct-directeur van Iv-Groep borgt de centrale aansturing en interne en externe communicatie op groepsniveau. De directeurs van Iv-Infra, Iv-Bouw en Iv-Water zijn direct betrokken bij de uitvoering van het CO₂-beleid, zowel algemeen als binnen de projecten. De afdeling Marketing & Communicatie heeft een belangrijke rol in de periodieke meting, rapportage, analyse, en interne en externe communicatie op groepsniveau. Naast de Stuurgroep Duurzaamheid bestaat de Werkgroep Duurzaamheid, die verantwoordelijk is voor de directe uitvoering van het beleid. De Werkgroep bestaat uit de afdeling Marketing & Communicatie ondersteund door de Manager Energie.

6.1 Algemene beschrijving verantwoordelijkheden

Organisatie:

- Directievertegenwoordigers:
 - R.N.F. Spits adjunct-directeur Iv-Groep
 - E. Vegt directeur Iv-Bouw en Iv-Water
 - R.A. van Bodegraven directeur Iv-Infra
- Coördinatoren:
 - S. Badi Coördinator Duurzaamheid / Afdeling Marketing & Communicatie
 - F. Valk Coördinator Duurzaamheid / Hoofd Marketing & Communicatie
- Energiemanager:
 - M. Flikkema Manager Energie / Projectleider Iv-Bouw
- Wagenparkbeheerder:
 - A.G. Boerrigter Wagenparkbeheerder / Manager ICT / QA Manager

6.2 Maatregelen

	Maatregel	Verantwoordelijke	Tijdsbestek
1.	Invoering bewust rijgedrag	Safae Badi Femke Valk Aart Boerrigter	2015
2.	Stimuleren CO ₂ -zuinige leaseauto's	Aart Boerrigter Femke Valk	2015
3.	Videoconferencing	Safae Badi	2015
4.	Inkoop groene stroom	directie	2015
5.	Vervanging verlichting	directie	2015

	kantoor Alblasterdam		
6.	Elektraverbruik apparatuur daluren omlaag	Michiel Flikkema Safae Badi	2015
7.	Stimuleren carpoolen	Safae Badi	2015
8.	Scheiden van afvalstromen	Femke Valk	2015
9.	Overwegen deelname Corporate Biofuel Programma KLM	Femke Valk	2015

Tabel 6.1: Verantwoordelijkheden maatregelen

De algehele verantwoordelijkheid voor het doorvoeren van de maatregelen ligt bij de Werkgroep Duurzaamheid. Eindverantwoordelijk is de Stuurgroep Duurzaamheid.

6.3 Initiatieven

Initiatief	Verantwoordelijke	Tijdsbestek
CO ₂ -Prestatieladder SKAO	Femke Valk Safae Badi	2015
Green Deal Duurzaam GWW	Safae Badi	2015
Dutch Green Building Council	Femke Valk	2015
Slim Werken Slim Reizen Drechtsteden	Femke Valk Safae Badi	2015
CO ₂ -Ivent	Femke Valk Safae Badi	2015

Tabel 6.2: Verantwoordelijkheden initiatieven

A Bijlage: A&C-analyse

Nr.	Naam	Inkoop LV	
CR00490	IV-WATER IC	-146.396,98	43%
CR02011	IV-INDUSTRIE B.V. (INTERCOMP)	-108.411,66	32%

Tabel 6.3: A&C-analyse Iv-Bouw

Nr.	Naam	Inkoop LV	
CR00481	IV-CONSULT INTERC.	-1.318.214,55	17%
CR00490	IV-WATER IC	-901.970,58	11%

Tabel 6.4: A&C-analyse Iv-Infra

Nr.	Naam	Inkoop LV	
CR00483	IV-INFRA IC	-410.591,32	45%

Tabel 6.5: A&C-analyse Iv-Water

Totaal inkoop Infra, Bouw en Water		7.080.206,30	
		Totaal IC omzet binnen cluster	als percentage van totale omzet cluster
Iv-Water IC		-755.573,60	-10,67163255
Iv-Industrie IC		-108.411,66	-1,531193519
Iv-Consult IC		-1.318.214,55	-18,61830707
Iv-Infra IC		-410.591,32	-5,799143452
Totaal		-2.592.791,13	-36,62027659

Tabel 6.6: Totaal A&C aanbieders Iv-Infra, Iv-Bouw en Iv-Water

	2009	2010	2011	2012	2014
Totale omzet Iv-Consult	10.391.959	9.470.892	11.522.214	13.887.937	17.004.675
Panama	177.741	2.870.830	4.003.501	4.056.881	1.025.627
Omzet excl. Panama	10.214.218	6.600.062	7.518.713	9.831.056	15.979.048
Totale ic omzet Iv-Consult >Iv-Infra	410.549	3.106.252	4.120.260	4.188.580	1.318.215
	232.808	235.422	116.759	131.699	292.588
Percentage Ic omzet zonder Panama	2,24026817	2,4857448	1,01334067	0,9482952	1,7206

Tabel 6.7: Omzet Iv-Consult

Iv-Groep b.v.

Noordhoek 37
3351 LD Papendrecht
Postbus 1155
3350 CD Papendrecht
Nederland
Telefoon +31 (0)78 644 80 00
Fax +31 (0)78 644 80 01
www.iv-groep.nl